

FJERNVARMESEKTORENS SAMFUNDSBIDRAG

BRANCHESTATISTIK
2018

22.500 fuldtidsjobs
BNP bidrag på 18,6 mia. kr.
61 mia. kr. i omsætning
6,4 mia. kr. i eksport

**TALLENE ER UDARBEJDET AF DAMVAD ANALYTICS
FOR DANSK FJERNVARME OG FJERNVARMEINDUSTRIEN**

DAMVAD ANALYTICS

Havnegade 39
1058 København K

DANSK FJERNVARME

Merkurvej 7
6000 Kolding

FJERNVARMEINDUSTRIEN

Merkurvej 7
6000 Kolding

FJERNVARMESSEKTOREN HOLDER NIVEAU I UDFORDRET MARKED

af Lars Hummelrose og Kim Mortensen

Udbygningen med fjernvarme i Danmark stiger fortsat og i dag får flere end 1,7 millioner husstande deres opvarmning fra fjernvarmen.

For den samlede fjernvarmesektor var 2017 et år, der ligger på niveau med året før.

I 2017 var i alt 10.786 personer ansat i enten varmeforsyningen, fjernvarmeindustrien eller hos de rådgivende ingeniører, der hver dag leverer services til sektoren. Det er lille stigning i forhold til året før. Tilsvarende er den samlede omsætning steget fra 60,2 milliarder kroner i 2016 til 61,0 milliarder kroner i 2017.

Fjernvarmesektorens samfundsbidrag i form af BNP-bidrag var i alt 19,1 milliarder kroner i 2017, hvilket ikke bare understreger sektorens samlede bidrag til det danske samfund, men også udviklingen af en fortsat stærk fjernvarme- og energisektor.

Eksporsten af fjernvarmeteknologi har de seneste 8 år ligget på et meget konstant niveau og udgjorde i 2017 samlet set 6,41 milliarder kroner, hvilket er cirka 0,4 procent lavere end året før. Når det er lykkedes at fastholde niveauet for de seneste års eksport af teknologi, skyldes det især det stærke samspil mellem en effektiv varmeforsyning og en sund industri, der over en lang årrække har opbygget en stærk forsyningskæde i den private industri.

Industrien forventer fortsat vækst i sektoren, men har også måtte se til, at flere vigtige nærmarkeder endnu ikke har forløst deres forventede potentiale. Det gælder blandt andet for det vigtige tyske marked. Den forventede vækst er med andre ord ikke aflyst, men er mange steder betinget af en afklaring omkring varmeforsyningssektorens investeringsvilkår.

I 2018 forventer vi at en afklaring af investeringsvilkårene vil skabe den nødvendige sikkerhed og vi derfor i de kommende år vil se det smitte af på aktivitetsniveauet i de danske virksomheder.

LARS HUMMELROSE
DIREKTØR, FJERNVARMEINDUSTRIEN

KIM MORTENSEN
DIREKTØR, DANSK FJERNVARME

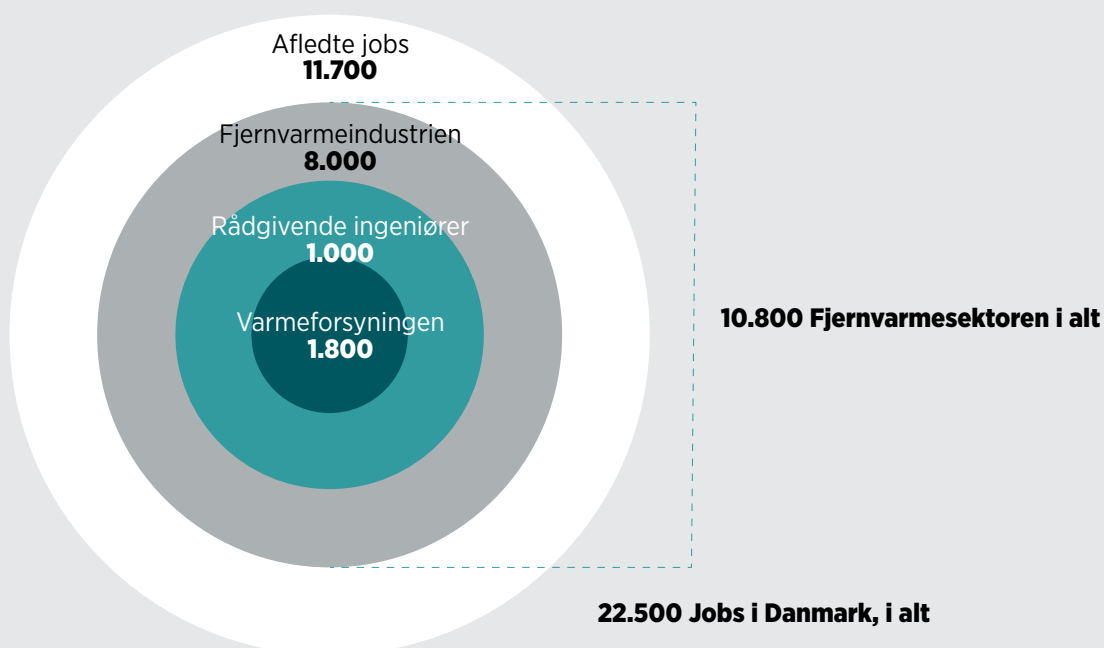
BESKÆFTIGELSE I FJERNVARMESektoren, 2017

Der var i 2017 tilknyttet i alt 22.500 fuldtidsjobs til fjernvarmesektoren, enten direkte i fjernvarmesektoren eller gennem afledte job.

10.800 job var skabt direkte i fjernvarmesektoren, hvor fjernvarmeindustrien stod for 8.000 jobs, de rådgiven-

de ingeniører for 1.000 jobs og varmeforsyningen for 1.800 job.

Hos underleverandørerne, dvs. de afledte job, blev der skabt 11.700 job, som følge af fjernvarmesektorens køb af varer og ydelser.

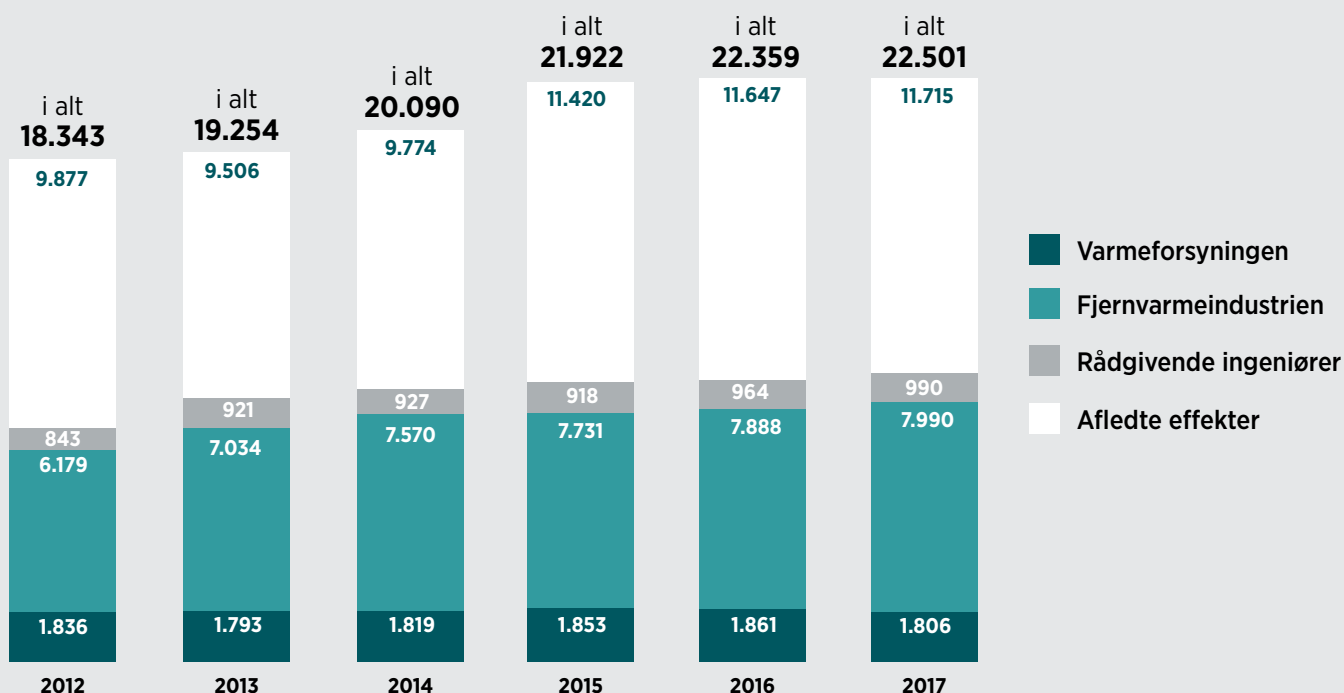

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af e-indkomstregistret, Danmarks Statistik og input-output model

BESKÆFTIGELSESEFFEKT I FJERNVARMESSEKTOREN, 2012-2017

Den direkte beskæftigelse i fjernvarmesektoren udgjorde i 2012 8.858 job. Frem til 2017 er den direkte beskæftigelse steget med 1.928 ansatte til i alt 10.786. Stigningen i antallet af fuldtidsjobs er primært drevet

at en kraftig stigning i fjernvarmeindustrien. I industrien alene har der været en stigning på knap 30 pct. fra 2012 til 2017.

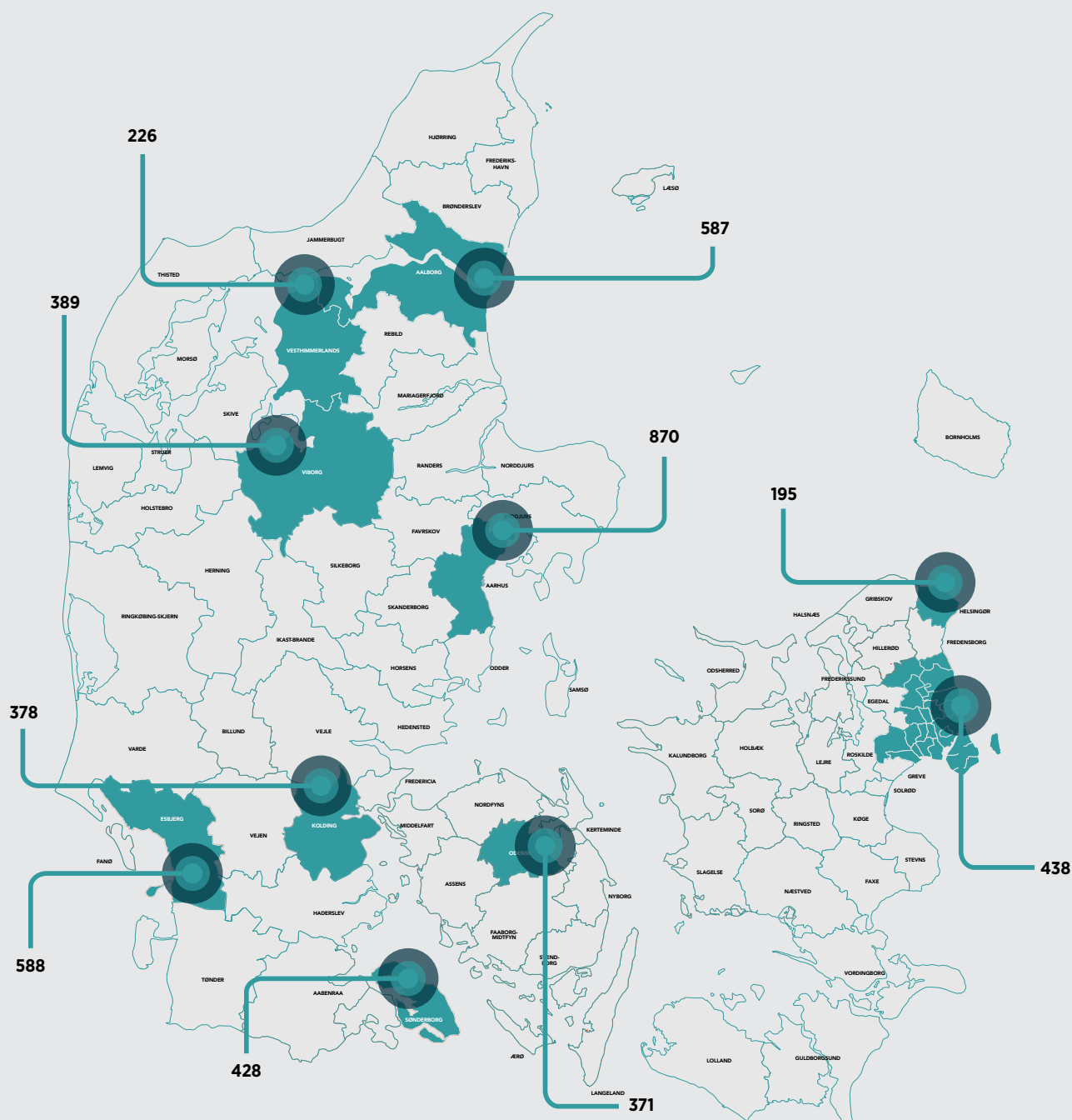
Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af e-indkomstregistret, Danmarks Statistik og input-output model.

Note: Nedgangen i afledte jobs fra 2012 til 2013 skyldes en mindre samlet omsætning for fjernvarmesektoren i 2013 sammenlignet med 2012. Det er omsætningen i fjernvarmesektoren, der driver de afledte effekter.

KOMMUNAL FORDELING AF DEN DIREKTE BESKÆFTIGELSE I FJERNVARMESSEKTOREN, 2017

De 11.177 fuldtidsjobs i fjernvarmesektoren fordeler sig over hele Danmark, men er koncentreret i visse områder.

Alene i Århus kommune er 870 tilknyttet fjernvarmesektoren. Herefter følger Esbjerg med 588, Aalborg med 587, København med 438 og Sønderborg med 428 fuldtidsjobs.

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af Danmarks Statistik
Note: Tal for alle kommuner findes på www.fjernvarmeindustrien og www.danskjernvarme.dk

FORDELING AF JOBS I FJERNVARMESektoren

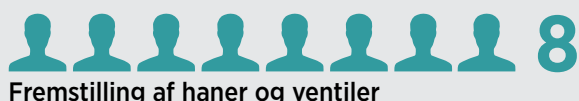
De tre største brancher, hvor fjernvarmesektorens direkte beskæftigede er ansat, er i VVS- og blikkenslagerforretninger, varmeforsyning og fremstilling af metal og plastprodukter.

For hver 100 beskæftigede i fjernvarmesektoren er de 16 beskæftiget i VVS- og blikkenslagerforretninger. 14 ansatte er beskæftiget inden for varmeforsyning

og 12 er beskæftiget inden for fremstilling af metal og plastprodukter, hvilket eksempelvis er fremstilling af rør og ledninger. I fordelingen af 100 job i fjernvarmesektoren er der 8 job, der er inden for de rådgivende ingeniører.

78 job er skitseret i figuren. De resterende 22 job er primært inden for fremstilling og rådgivning.

Fordeling af 100 jobs i fjernvarmesektoren, top 10 brancher

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af Danmarks Statistik

FORDELING AF AFLEDTE JOBS

For hver 100 beskæftigede i fjernvarmesektoren skabes der seks jobs indenfor ejendomsservice, fem inden for post og kurer tjeneste, fire inden for pengeinstitutter, fire inden for vikarbureauer og fire inden for skovbrug, jf. figuren.

Det kan ved første øjekast virke påfaldende, at fjern-

varmesektoren via afledte effekter beskæftiger fx post og kurer tjeneste eller skovbrug. Post og kurer tjenester benytter de fleste brancher uagtet profession, mens skovbrug formentlig hænger sammen med fjernvarmeværkernes brug af biomasse som brændsel.

Fordeling af afledte jobs pr. 100 beskæftigede i fjernvarmesektoren, de 10 største brancher

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af Danmarks Statistik og input-output modellen

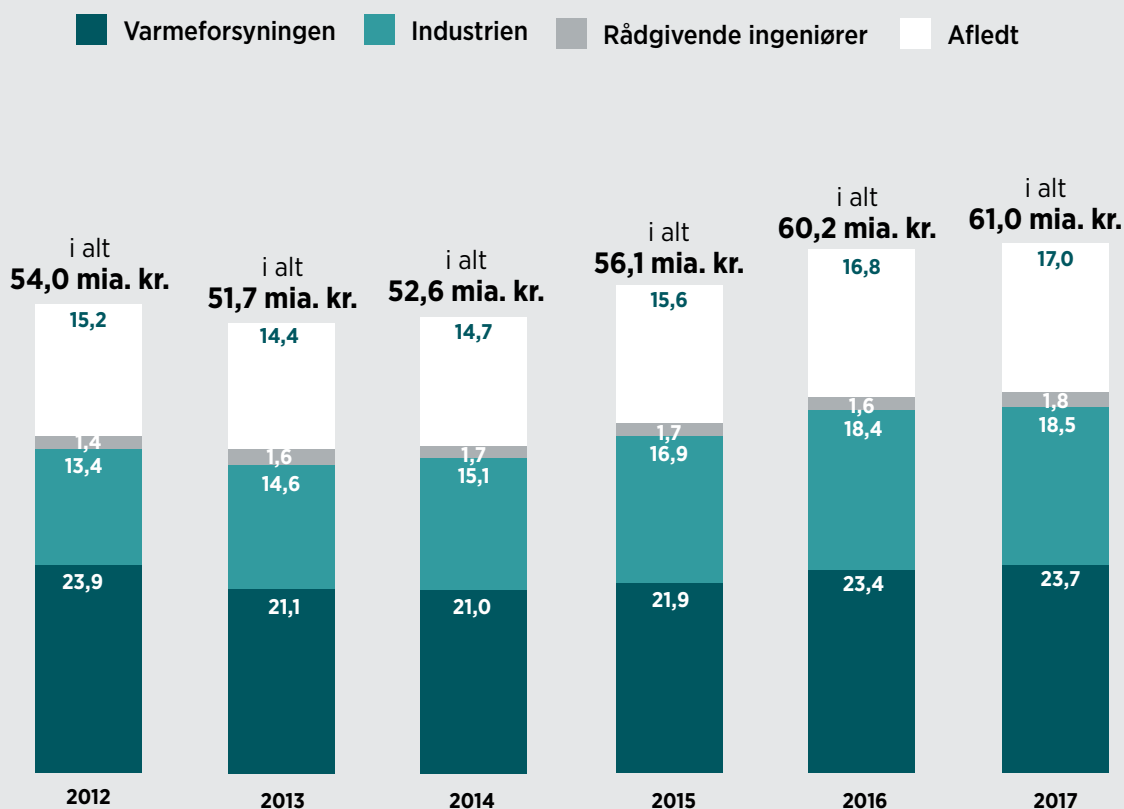

FJERNVARMESKTORENS OMSÆTNING, 2012-2017

Fjernvarmesektoren og underleverandører omsatte i 2017 for 61,0 mia. kr. Heraf omsatte fjernvarmesektoren selv direkte for 44 mia. kr.

Når fjernvarmesektoren producerer varer, tjenester og/eller energi efterspørger de varer og tjenesteydelser i andre brancher. I 2017 skabte det en afledt omsætning på 17,0 mia. kr.

Fjernvarmeindustrien og de rådgivende ingeniørers omsætning er steget med hhv. 38 og 22 pct. fra 2012 til 2017. Varmeforsyningens omsætning afhænger i høj grad af, om det har været en kold eller varm vinter og svinger fra år til år.

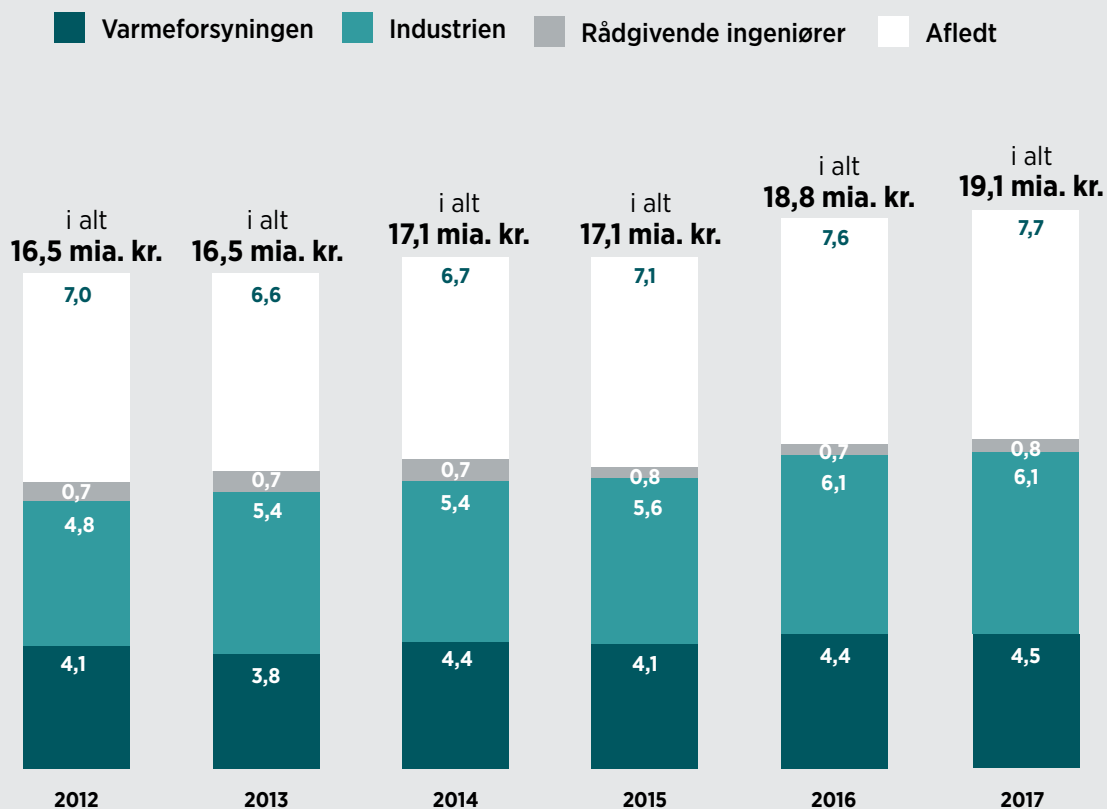
Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af e-indkomstregistret, Danmarks Statistik og input-output model.

FJERNVARMESEKTORENS BNP-EFFEKT, 2012-2017

Fjernvarmesektorens BNP-bidrag udgjorde i 2017 19,1 mia. kr.

Danmarks samlede BNP var i 2017 på 2.143 mia. kr., hvorfor fjernvarmesektoren stod for 0,9 pct. af det samlede danske BNP.

BNP-bidraget har de seneste 5 år været stigende og er samlet set steget med 13 pct. fra 2012 til 2017.

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af e-indkomstregistret, Danmarks Statistik og input-output model.

EKSPORT AF FJERNVARMETEKNOLOGI, 2010-2017

Danmark eksporterede for 6,4 mia. kr. fjernvarmeteknologi og rådgivning var i 2017. Hermed har den samlede eksport ligget på et stabilt leje siden 2010. Intet mindre

end 96% af eksporten var vareeksport mens eksport af rådgivning udgjorde 4%.

Top 10 EU28-importører af dansk fjernvarmeteknologi i 2017, mio. kr.

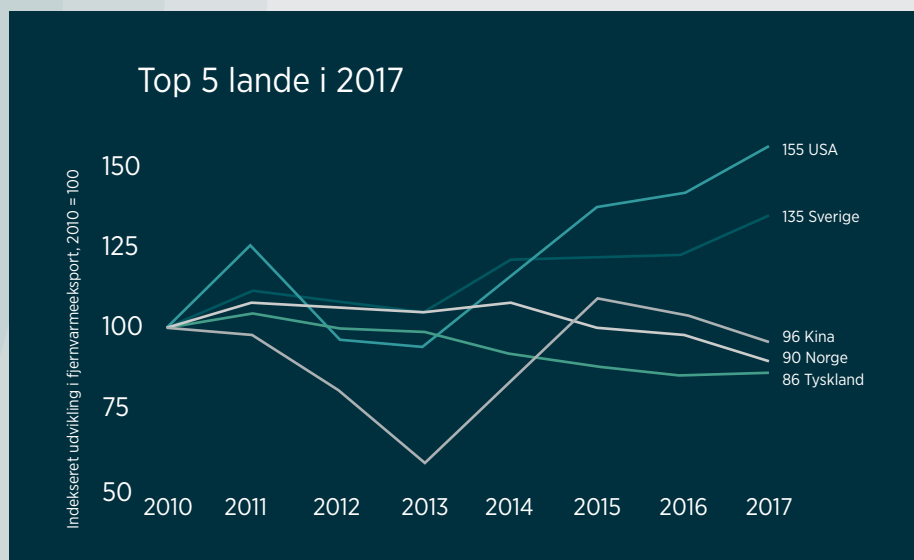
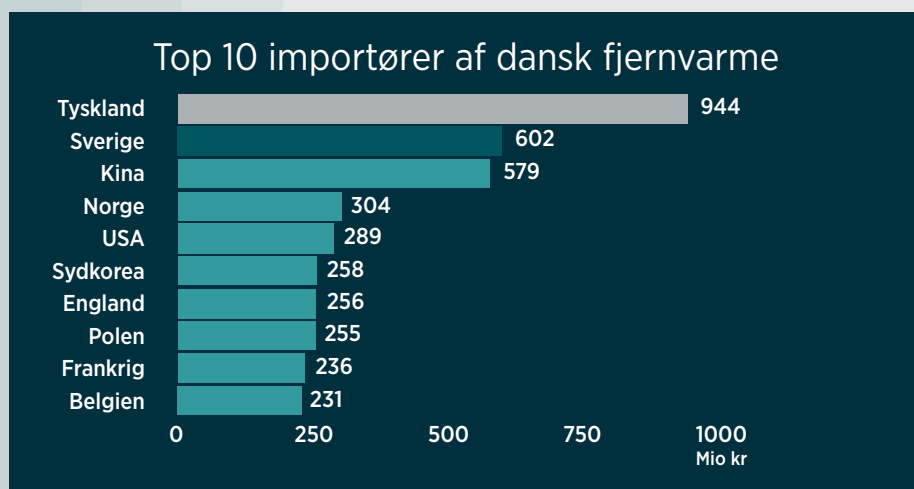
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vareeksport	6,03	6,29	6,17	5,85	6,17	6,37	6,42	6,16
Pct.	93%	93%	93%	93%	95%	96%	96%	96%
Serviceeksport	0,44	0,46	0,45	0,42	0,34	0,26	0,27	0,25
Pct.	7%	7%	7%	7%	5%	4%	4%	4%

Note: Tallene for serviceeksport findes kun for 2013 og 2015. Resten af perioden er estimeret ved et gennemsnit (2014) og ved vækstraten i vareeksporten

DE STØRSTE EKSPORTMARKEDER

Tyskland er den markant største importør af dansk fjernvarmeteknologi i 2017 (944 mio. kr.) efterfulgt af Sverige (602 mio. kr.) og Kina (570 mio. kr.). I perioden

fra 2010 frem til 2017 er det eksporten til USA, som er vokset mest (+55%) efterfulgt af Sverige (+35%).

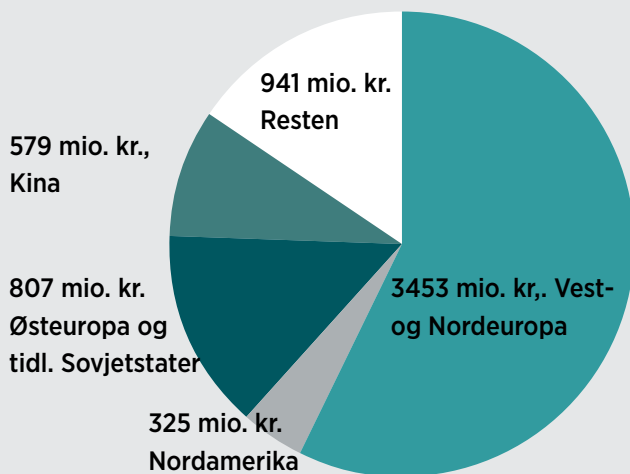

DANSK EKSPORT TIL EU28-LANDENE

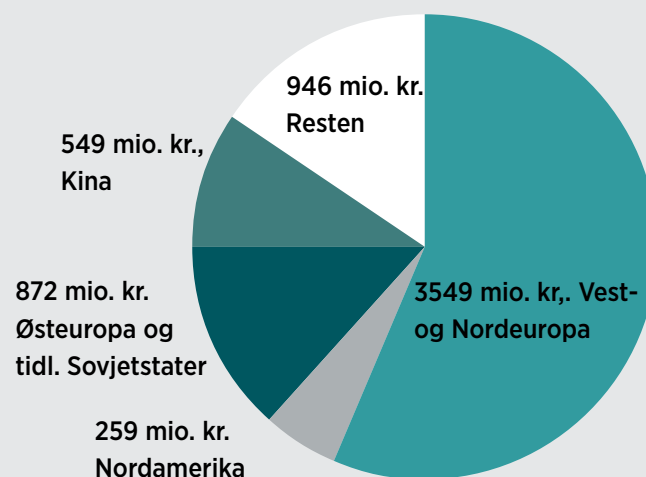
Det er i høj grad de nordeuropæiske lande, der er de største eksportlande for dansk fjernvarmeteknologi. I perioden 2010-2017 eksporteredes langt over halvdelen af dansk fjernvarmeteknologi til Vest- og Nordeuropa (3,5 mia. kr.). I samme periode modtog Østeuropa og SNG dansk teknologi årligt for 872 mio. kr. og herefter

fulgte Kina med 549 mio. kr. mens eksporten til "resten af verden", med lande som Sydkorea, lå på 946 mio. kr.

Eksport 2017

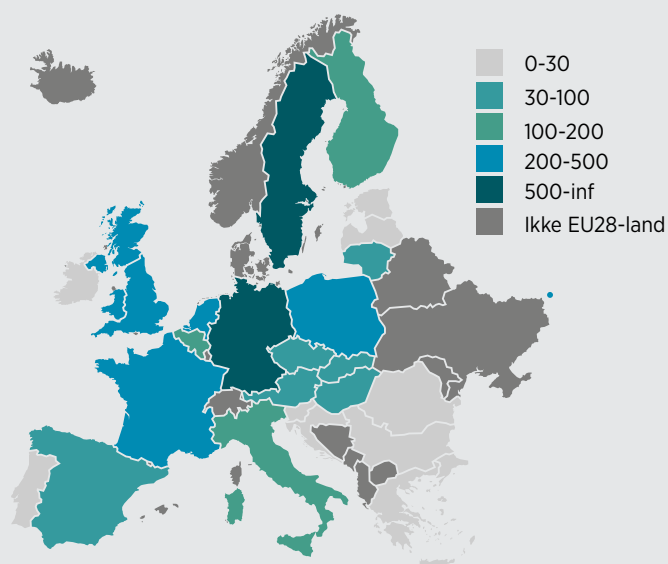
Gennemsnitlig eksport 2010-2017

Top 10 EU28-importører af dansk fjernvarmeteknologi i 2017, mio. kr.

	2017	Gennemsnit 2010-2017
Tyskland	944,4	1048
Sverige	602,0	526
England	255,9	267
Polen	254,8	250
Frankrig	236,5	275
Belgien	231,1	189
Holland	191,2	229
Italien	155,9	162
Finland	128,4	150
Spanien	126,5	98

I EU28 er der ingen nye lande på top 10 listen af importører af dansk fjernvarmeteknologi i 2017 ift. 2016. Top-3 importører er fortsat Tyskland med 944 mio. kr., Sverige med 602 mio. kr. og England med 256 mio. kr. Årets højdespringer i EU28 er Polen som har øget importen med 8.5% og er hoppet op på 4. pladsen med

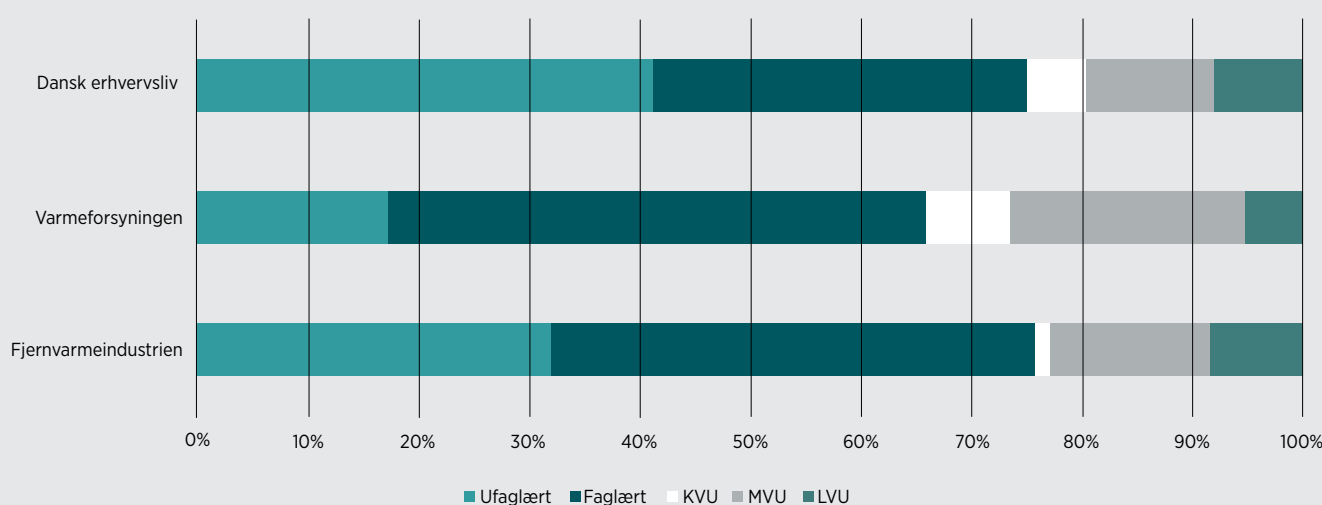
255 mio. kr. Ligeledes har der været stigende eksport af fjernvarmeteknologi til Belgien med 231 mio. kr. og Spanien med 127 mio. kr. Holland har overrasket negativt og haft en nedgang i importen på 27% og dumper fra 4. pladsen ned på en 7. plads.

UDDANNELSESNIVEAUET I FJERNVARMESSEKTOREN

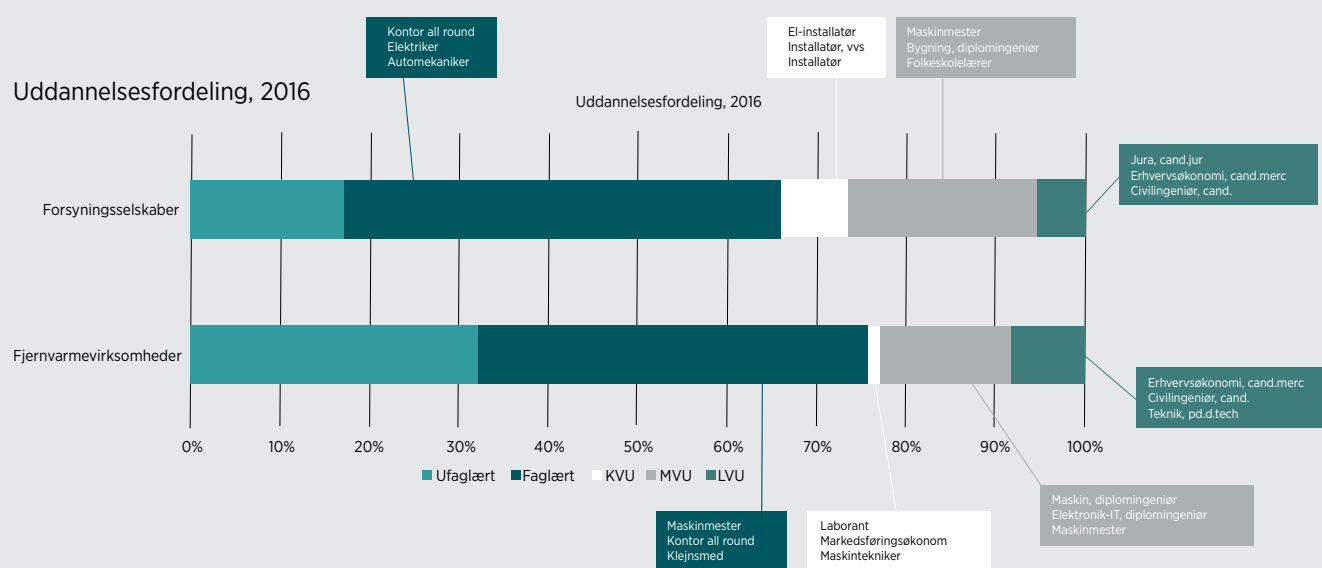
Størstedelen af de ansatte i fjernvarmesektoren er faglærte medarbejdere. Varmeforsyningen har generelt flere ansatte med en mellemlang videregående uddan-

nelse. Fjernvarmeindustrien har samme andel personer med en lang videregående uddannelse som resten af det danske erhvervsliv.

Uddannelsesfordeling, 2016

Uddannelsesniveauer i fjernvarmesektoren

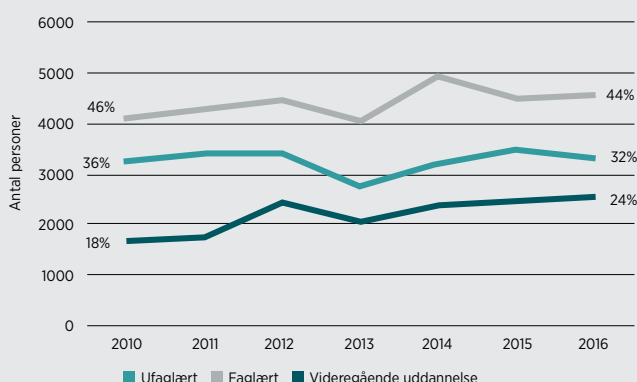

UDVIKLING I UDDANNELSESNIVEAUET

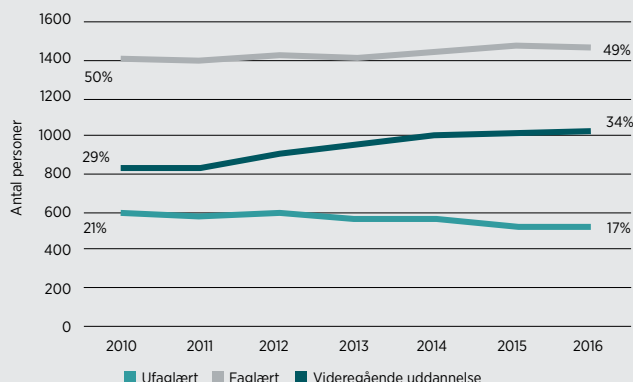
Andelen af ansatte med videregående uddannelser er vokset for begge grupper. Varmeforsyningen har flere

ansat med videregående uddannelser end ufaglærte, hvor fjernvarmeindustrien har flere ufaglærte ansatte.

Fjernvarmeindustrien

Varmeforsyningen

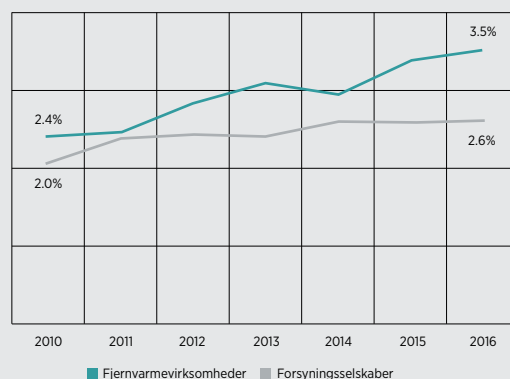

SAMFUNDSFAGLIGE AKADEMIKERE (JURISTER, ØKONOMER, ETC.)

Andelen af samfundsfaglige akademikere er steget både i forsyningsvirksomhederne og i virksomhederne med salg af fjernvarmeteknologi.

Category	Antal personer	Category	Antal personer
Fjernvarmeindustrien		Varmeforsyningen	
Ufaglært	3.335	Ufaglært	519
Maskinarbejder	410	Maskinmester	236
Kontor all round	324	Kontor all round	153
Maskin, diplomingeniør prof. bach	312	Elektriker, installationsteknik	136
Klejnsmed	294	Automekaniker	109
Maskinmester	245	Maskinarbejder	105
Automekaniker	227	VVS-/tag-/facademontør	86
Elektriker, installationsteknik	179	Klejnsmed	80
Erhvervsøkonomi, cand. merc,	156	Bygnings- og landbrugssmed	73
Elektronik-IT, diplomingeniør prof.bach.	155	VVS-rørsmed	69
I alt	10.428	I alt	3.000

Andel samfundsfaglige akademikere

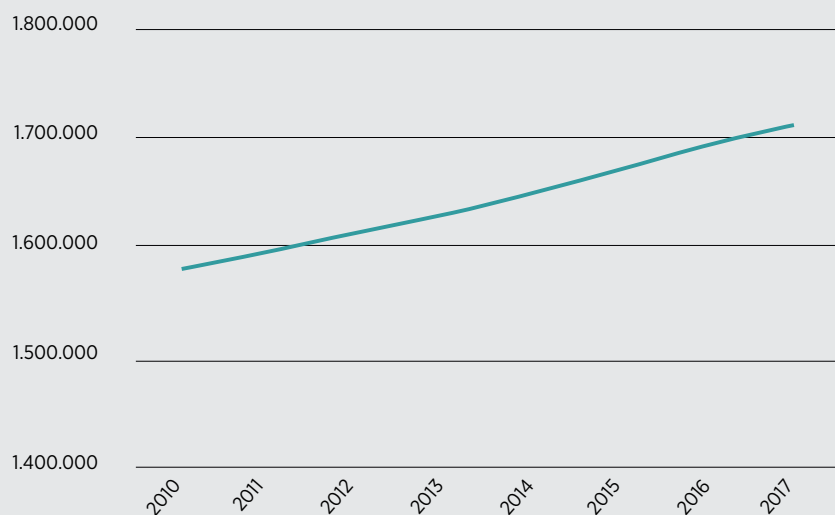

FJERNVARMEN I DANMARK

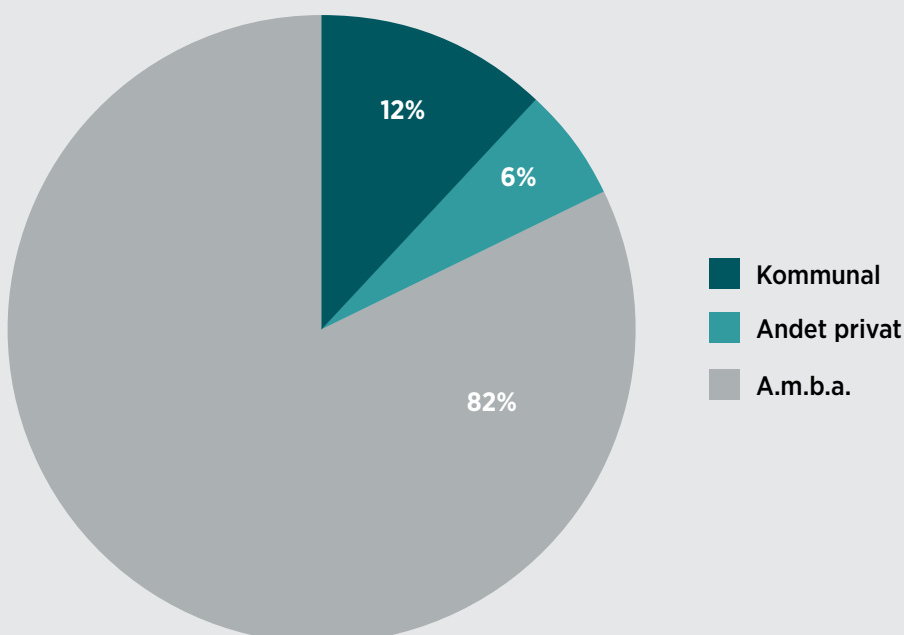
Af de cirka 400 fjernvarmeselskaber i Danmark er 82 pct. af selskaberne privat ejede A.M.B.A. selskaber, 12 pct. kommunalt ejet og cirka 6 pct. privat/andet. Prisen på fjernvarme har de seneste år været kraftigt faldende. I 2017 kostede det i gennemsnit 12.531 kr. at få opvarmet sit hus med fjernvarme for et almindeligt

standardhus. Dermed er prisen de seneste 3 år faldet med i gennemsnit 11 pct. for et almindeligt hus. Andelen af vedvarende energi har været stødt stigende de seneste mange år, og i dag udgør vedvarende energi lidt mere end 51 pct.

Antal husstande med fjernvarme

Fjernvarmeselskabernes ejerandel

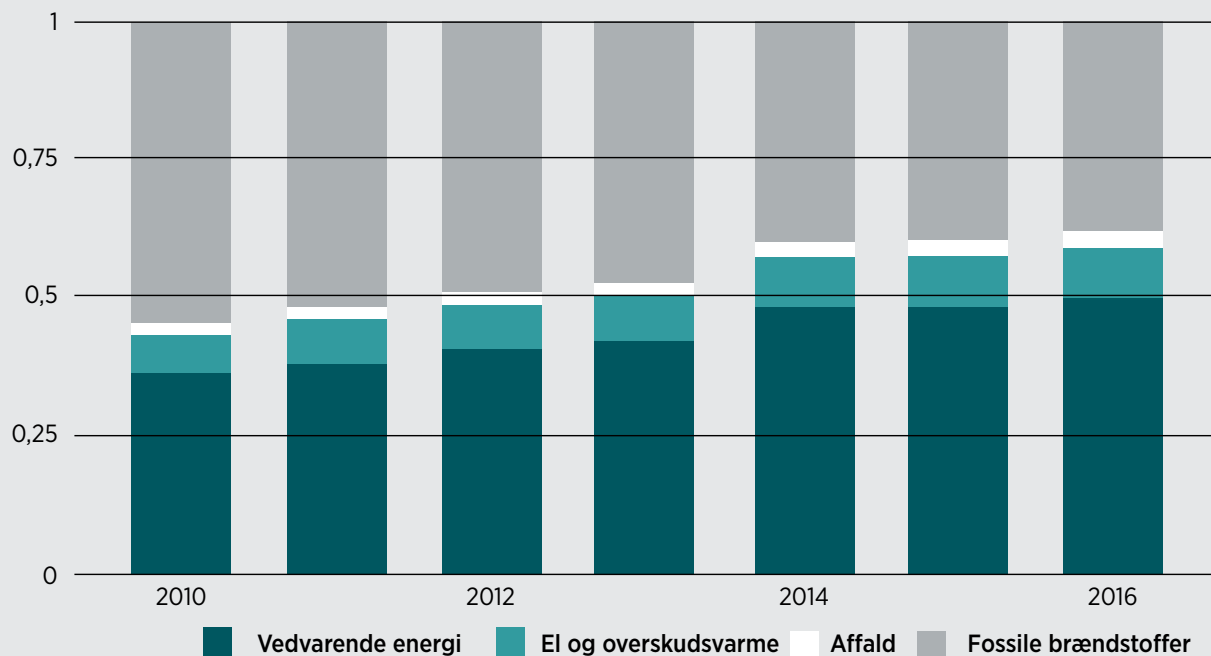

DEN DANSKE FJERNVARMESSEKTOR

Der er forholdsvis stor forskel på, hvilke kommuner der har en høj udbredelse af fjernvarme. Det kan hænge sammen med tætheden i bebyggelse, adgangen til varmekilder, etc.

De seneste 8 år er der i gennemsnit kommet cirka 16.500 nye fjernvarmekunder til hvert år. I dag er cirka 1.713.500 husstande opvarmet med fjernvarme.

Brændselsfordeling

Pris for en almindelig husstand

